TØNDER KOMMUNE

Plan, Land- og Byudvikling

Tlf. +45 74 92 92 51
E-mail
ingfed@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.02-P25-27-26

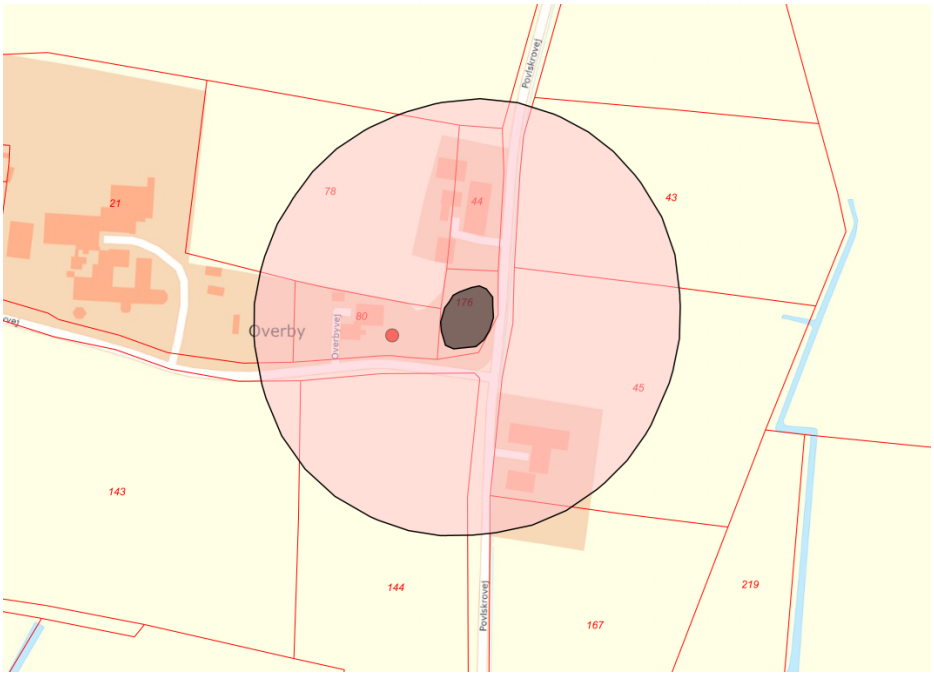
16. november 2026

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til etablering af et filteranlæg på Overbyvej 2, 6780 Skærbæk

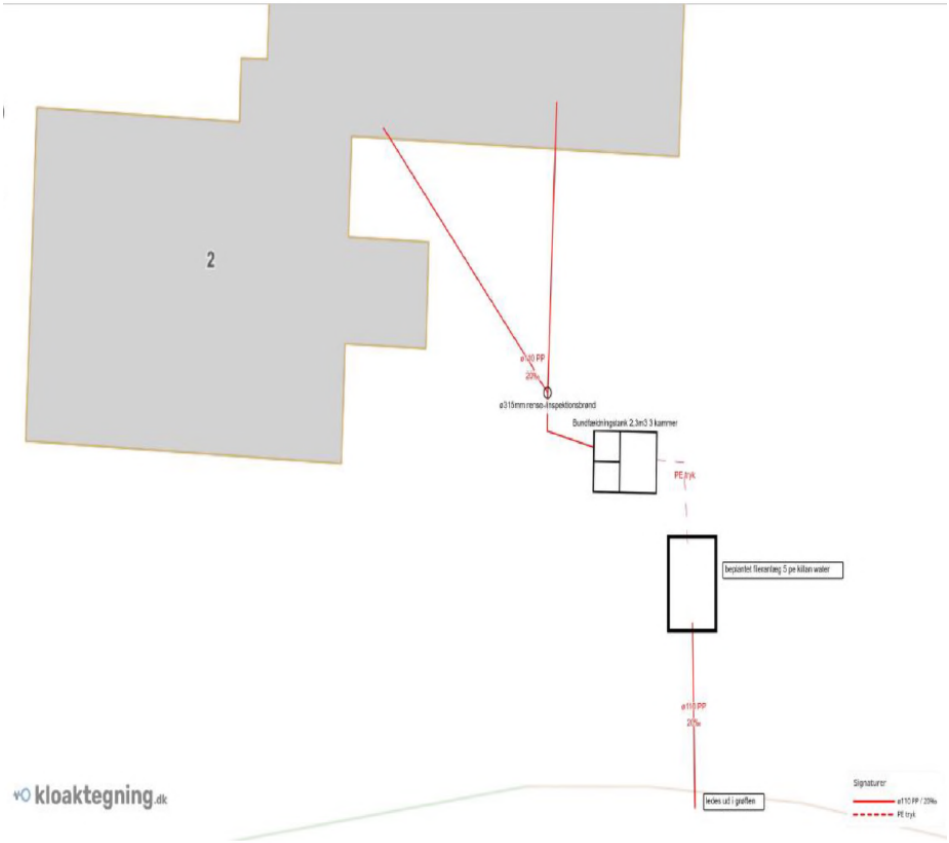
Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, som ansøgt, at etablere en filteranlæg på matr. nr. 80 Overby, Døstrup Ejerlav, beliggende Overbyvej 2, 6780 Skærbæk.

Filteranlægget skal rense ejendommens spildevand. Anlægget består af et kar som er 242 cm lang, 180 cm bred og 132 cm høj. Karret nedgraves og ovenpå skal det beplantes.

Rød prik viser ca. placering af filteranlægget.
Det lyserøde område er inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.
Det grå område er fortidsmindearealet.

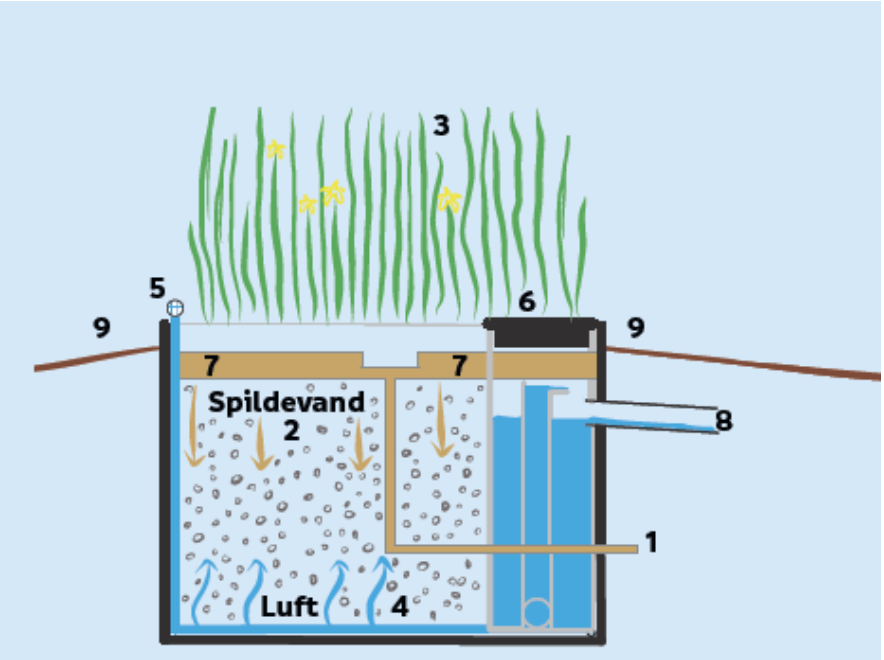

Den sorte firkant viser placering af filteranlægget.

Beplantet filter smukt integreret i omgivelserne. *Kar klar til nedgravning*

Et eksempel på et beplantet filteranlæg og karret til et filteranlæg.

Tegning af et filteranlæg.

Begrundelse

Sagens baggrund

Formålet med beskyttelseslinjen er, at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer.
Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabet og indsyn og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne sikres, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved fredede fortidsminder.

Bestemmelsen er et generelt forbud hvor der ikke må foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Kommunen kan give dispensation fra bestemmelsen, når det ansøgte ikke ses at være i strid med bestemmelsens formål.

Etablering af et filteranlæg forudsætter, at der meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Filteranlægget skal rense ejendommens spildevand ved at der sker en biologisk og mekanisk nedbrydning af spildevandet. Filteranlægget består af et kar som nedgraves og fyldes op med et filterlag f.eks. ærtesten og beplantes til sidst.

Vurdering
Det er fortidsmindet Pulskrohøj der afkaster en beskyttelsesline.

Fortidsmindet er placeret ca. 25-30 m fra, hvor filteranlægget skal placeres. Det er vores vurdering, at filteranlægget ikke vil påvirke ind- og udsynet til og fra fortidsmindet, da planterne i filteranlægget som regel kun bliver 1 – 1,5 m høje, og filteranlægget har et begrænset omfang.

Natura 2000 og bilag IV arter
Vi har vurderet det ansøgte i forhold til Habitatbekendtgørelsen[1]. Det er vores vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv kan påvirke et Natura 2000-områder væsentligt, grundet afstanden på ca. 290 m til nærmeste Natura 2000-område som er et Habitatområde (Lindet Skov, Hønning Plantage- og Mose samt Lovrup Skov) og et Fuglebeskyttelsesområde (Lindet Skov, Hønning Plantage, Lovrup Skov og Skrøp).

Der er ikke registreret bilag IV-arter på matriklen ved opslag på Danmarks Naturdata, men i området er der registreret Stor hornugle. Det ansøgte vil efter vores vurdering ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Høring

Ansøgningen har været sendt til udtalelse hos Museum Sønderjylland, som er kommet med en kulturhistorisk udtalelse.

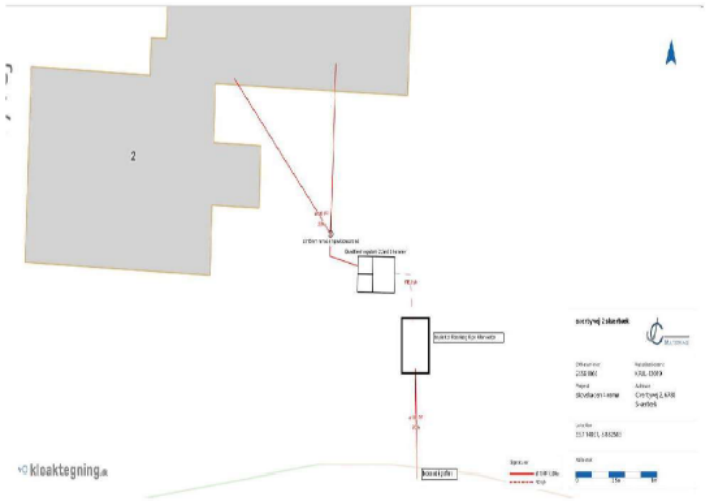
Kulturhistorisk udtalelse i henhold til lov om naturbeskyttelse § 18 vedr. etablering af nedgravet beplantet filteranlæg på Overbyvej 2, 6780 Skærbæk inden for 100 meter
fortidsmindebeskyttelseslinjen til den beskyttede gravhøj Pulskrohøj (fredningsnr.: 4005:7)

Museet har på anmodning fra Tønder kommune vurderet det ansøgte anlægsarbejde i forhold til naturbeskyttelsesloven § 18.

Ifølge det oplyste er der ansøgt om etablering af et nedgravet beplantet filteranlæg på adressen overbyvej 2, 8760 Skærbæk på matr. 80 Overby, Døstrup inden for 100 meter beskyttelseslinjen til den beskyttet gravhøj Pulskrohøj.

[1] Bek nr. 1098 af 21. august 2023 – Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Nedenstående er beliggenhedsplan fra medsendt høringsmateriale.

Nedsivningsanlægget skal etableres i en afstand af ca. 25-30 meter fra fortidsmindets fod.

Naturbeskyttelsesloven § 18:
Lovens hovedformål er: "at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsynet fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder." (Miljøstyrelsens Vejledning nr. 62 om bygge- og beskyttelseslinjer, december 2022, side 37). Kun i særlige tilfælde kan der dispenseres fra loven.

Beskrivelse af fortidsmindet
Det berørte beskyttede fortidsminde er en stor gravhøj benævnt Pulskrohøj.
Uddrag af fredningstekst: " "Pulskrohøj", 4 x 25 m. Stærkt omdannet ved haveanlæg: spiralgange med stentrappe til toppen, der er udhulet i 10 m bredde og 2 m dybde med jordbænke langs siderne; udgang herfra mod Ø. Træer og buske i have."
På ortofoto fra 2024 ses gravhøjen tilvokset med træer.

Gravhøjen indgår i en større gruppe høje øst for Pulskrohøj i og tæt ved Råbjerg Plantage. Gruppen består af tre yderligere beskyttede gravhøje (fredningsnr. 4005:6, 4005:12 og 4005:13) og 5 ikke-beskyttede gravhøje (sb. 30, 35-38 alle Døstrup Sogn).

Gravhøjen er beliggende på geestranden ud mod marsken. Fra både arkæologiske undersøgelser og synlige fortidsminder som blandt andet gravhøje ved vi, at man i forhi-

storien har udnyttet geestranden til bebyggelse og gravpladser, mens marsken var en vigtig ressource til afgræsning af kvæg.

Museets vurdering
Pulskrohøj har – sammen med mange øvrige registreringer af gravhøje omkring området - stor fortælleværdi og beretter om udnyttelsen af landskabet til gravpladser i sten- og bronzealderen i området langs med geestranden.

Det er dog museets vurdering, at etablering af filteranlægget ikke vil forstyrre ind- og udsynet fra det beskyttede fortidsminder væsentligt, da dette etableres i jordniveau og desuden etableres tæt op ad eksisterende byggeri/haven til ejendommen.

For så vidt angår de arkæologiske lag omkring bygningen, så må disse formodes at være blevet destrueret i forbindelse med opførelse af den opførte ejendom på matriklen. Museet har derfor ingen bemærkninger til det ansøgte.

Forhold til anden lovgivning

Denne tilladelse fritager ikke ansøger fra at søge tilladelser/dispensationer der er nødvendige efter anden lovgivning.

Offentliggørelse

Dispensationen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.toender.dk. i perioden 18. november 2026 til den 16. december 2026.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Lovgrundlag

Dispensationen er givet efter § 65 stk. 2, jf. § 18 stk. 1 i Naturbeskyttelsesloven.

Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra offentliggørelsen, **senest den 16. december 2026**, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, se vedlagte klagevejledning.

Hvis afgørelsen påklages bliver du orienteret umiddelbart herefter.

Behandling af personoplysninger

Som bilag til tilladelsen er vedlagt et notat om behandling af personoplysninger. Det er noget Tønder Kommune skal informere om.

Venlig hilsen

Inge Feddersen
Landzonesagsbehandler

Plan, Land- og Byudvikling
Wegners Plads 2
6270 Tønder
toender.dk

Bilag:

Behandling af personoplysninger (kun til Ejer)

Kopi til:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling, dntoender-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
Friluftsrådet, toender@friluftsraadet.dk
Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftsraadet.dk

Klagevejledning

Lov om naturbeskyttelse

Afgørelser truffet efter Lov om naturbeskyttelse §§ 3, 4, 16, 17, 18 og 19, jf. § 65, kan i medfør af § 78 påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. offentlige myndigheder

4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevnenes-hus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagegebyret opkræves af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller næv-

net ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at nævnets afgørelse er meddelt. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.